

Historia Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych (SITPMB) jest organizacją o charakterze naukowo-technicznym, działającą na rzecz użyteczności społecznej i publicznej. Stanowi dobrowolne i samorządne zrzeszenie inżynierów i techników oraz innych osób fizycznych i prawnych działających w dziedzinie budownictwa, wytwarzania, stosowania i rozpowszechniania materiałów i wyrobów budowlanych. Jako datę jego powstania przyjmuje się 2 – 4 września 1946 r., kiedy to z inspiracji dwóch Centralnych Zarządów Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Przemysłu Drzewnego zwołano w Bydgoszczy Walny Zjazd Inżynierów i Techników tych przemysłów, a w wyniku podjętych uchwał powołano do życia Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych i Mineralnego (SITPMBiM) – protoplastę dzisiejszego SITPMB.

Zgodnie z ówczesnymi wymaganiami Naczelnej Organizacji Technicznej (NOT), ze względu na mniejszą niż 3 tys. liczbę członków SITPMBiM, weszliśmy w skład działającego od 1927 r. Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego, w którym na prawach Komitetu – jako tzw. chemia budowlana działaliśmy w latach 1949 – 1968. 15 lutego 1968 r. SITPMB ponownie zaistniało samodzielnie (fotografia 1). Na Walnym Zjeździe Delegatów w 1968 r., w wyniku przeprowadzonych wyborów, oraz na Plenum Zarządu Głównego, do władz Stowarzyszenia weszły osoby przedstawione na fotografii 2. Ponadto Przewodniczącym Głównej Komisji Rewizyjnej został **prof. dr hab. Jerzy Grzymek**, a Przewodniczącym Głównego Sądu Koleżeńskiego – **prof. dr Włodzimierz Skalmowski**.

Powołany Zarząd Główny złożył wniosek o przyjęcie do NOT. Na posiedzeniu Rady Głównej NOT – 21 czerwca 1968 r.

Fot. 1. Fragment sali obrad Walnego Zjazdu Delegatów SITPMB w 1968 r. w Warszawie

Prezydium Zarządu Głównego SITPMB

Prezes
mgr inż.
Edward
Świrowski

v-ce Prezes
mgr inż.
Adam Glazur

v-ce Prezes
mgr inż.
Włodzimierz
Świetlik

v-ce Prezes
mgr inż.
Stefan
Uściłowski

Sekretarz
Generalny
mgr inż. Andrzej
Paskiewicz

Członkowie Prezydium

inż.
Feliks
Popierniak

mgr inż.
Henryk
Walcerz

mgr inż.
Stefan
Paprocki

inż.
Stanisław
Wiernicki

mgr inż.
Zygmunt
Namysło

Fot. 2. Prezydium i członkowie Zarządu Głównego SITPMB, 1968 r.

SITPMB zostało przyjęte jako 21 członek Naczelnej Organizacji Technicznej.

15 lutego 2008 r. w Muzeum im. Jana Pawła II, Kolekcji Janny i Zbigniewa Porczyńskich w Warszawie, obchodziliśmy Jubileusz 40-lecia samodzielnego działania już z nowym logo, ustanowionym w 1968 r., które wyszło spod ręki arcyministra **prof. Wiktora Zina**, choć tak naprawdę powinniśmy wtedy obchodzić swoje prawie 62 „urodziny”. Kolejny jubileusz, ale już 65-lecia, obchodziliśmy z uwzględnieniem historycznego roku założenia, w warszawskim Centrum Nauki KOPERNIK. 17 listopada 2016 r. w przepięknych wnętrzach Zamku Królewskiego w Warszawie odbyła się uroczysta Gala z okazji Jubileuszu 70-lecia SITPMB i miesięcznika „Materiały Budowlane” pod Honorowym Patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Podczas tej uroczystości zasłużeni dla przemysłu materiałów budowlanych, dla gospodarki narodowej oraz dla polskiej myśli technicznej uhonorowani zostali odznaczeniami resortowymi i stowarzyszeniowymi, w tym po raz pierwszy, najwyższą nową Złotą Odznaką Honorową SITPMB z Brylantem. Ponadto wszyscy uczestnicy Gali Jubileuszowej otrzymali „Monografię Stowarzyszenia 1946 – 2016” autorstwa **dr inż. Andrzeja Eligiusza Paskiewicza**. Autor zaprezentował w niej również historię stowarzyszeniowych wydawnictw prasowych i książkowych.

Od czasu powołania Stowarzyszenie było świadkiem i uczestnikiem wielu zmian o historycznym znaczeniu dla gospodarki i budownictwa bez względu na zmieniającą się sy-

tuację polityczną. Prowadziło niezmiennie działalność dla dobra nie tylko swoich członków, ale i gospodarki kraju. Członkami SITPMB na przestrzeni lat byli wybitni naukowcy, m.in. profesorowie **Jerzy Grzymek, Włodzimierz Skalmowski, Edward Świrkowski, Leon Winogradow, Waław Tuszyński**, uznani działacze gospodarczy, ministrowie oraz kadra inżynierjno-techniczna przedsiębiorstw. W SITPMB realizowane było znane hasło Staszica „być narodowi użytecznym”. Członkowie SITPMB od początku powstania aktywnie uczestniczyli w życiu kraju, po wojnie w jego odbudowie z ruin wojennych, a później rozbudowie. SITPMB otrzymało Odznakę Honorową „Za zasługi dla Warszawy” za udział Stowarzyszenia w odbudowie stolicy ze zniszczeń wojennych, w tym szczególnie Kolumny Zygmunta III Wazy.

Działalność SITPMB prowadzona była w kołach zakładowych powstających w różnych zakładach przemysłowych. Działalność kół koordynowały Oddziały Stowarzyszenia, a znając zagadnienia, które nurtowały członków i zakłady, w których te koła działały, Oddziały były inicjatorami przedsięwzięć statutowych, które wychodziły naprzeciw potrzebom. Terytorialny zakres działalności oddziałów związany był z administracyjnym podziałem kraju. Toteż wraz z jego zmianami następowały także zmiany w obszarze działania oddziałów. Działało pręcznie 13 Sekcji branżowych skupiających członków niezależnie od podziału terytorialnego. SITPMB brało udział w pracach i obradach Kongresów Techników Polskich, prowadzono działalność kursową – Ośrodek Doskonalenia Kadr Technicznych w Krakowie oraz Oddziałach w kilku innych miastach. Zespół Ośrodków Rzeczoznawstwa (ZOR – powołany w 1968 r.) prowadził działalność gospodarczą poprzez Ośrodek w Warszawie i Terenowe Ośrodki w innych miastach. Organizowano sympozja i konferencje na tematy interesujące przemysł materiałów budowlanych i budownictwo.

Przed 1989 r. liczba członków indywidualnych przekraczała 11 tysięcy, liczba członków zbiorowych wynosiła ponad 200, a liczba kół zakładowych przekraczała 300. Kolejne lata to spadek liczby członków do około 780 w 2004 r. i od tej pory liczba członków utrzymuje się od 750 do 550 osób w poszczególnych latach. Przyczyny powyższego były złożone. Jednak główną przyczyną były zmiany w systemie

gospodarczym w kraju i w konsekwencji likwidacja wielu przedsiębiorstw i zakładów produkcyjnych, zmiany własnościowe przedsiębiorstw i tworzenie nowych jednostek gospodarczych, takich jak: izby zawodowe inżynierów, czy zrzeszenia producentów. Te organizacje bardzo często w swoich programach (zapisanych w statutach) miały te działania, które dotychczas były zapisane w programach działalności stowarzyszeń naukowo-technicznych zgrupowanych w NOT. W związku ze zmianami organizacyjnymi w przemyśle odeszło z SITPMB wielu działaczy, natomiast nie udało się stworzyć na tyle atrakcyjnych form działalności, aby przyciągnąć do SITPMB nowych członków.

Obecna struktura organizacyjna SITPMB w zasadzie pokrywa się z aktualnym podziałem administracyjnym kraju. Istnieje 15 Oddziałów terenowych w 14 województwach, z wyjątkiem warmińsko-mazurskiego i lubuskiego, ale w mazowieckim działają dwa oddziały, tj. Oddział Mazowiecki i Oddział Terenowy przy Zarządzie Głównym SITPMB w Warszawie. W strukturze SITPMB są też trzy sekcje branżowe: przemysłu szklarskiego, blacharsko-dekarska i „Metalplast”.

Do realizacji celów statutowych oraz zainteresowań członków Stowarzyszenia działają takie jednostki organizacyjne, jak: wymienione Sekcje, Rada Naczelna, różne Komisje, Zespoły, Kapituły. Ponadto kontynuuje działalność gospodarczą Zespół Ośrodków Rzeczoznawstwa (ZOR) powołany w 1968 r. Na podstawie Zarządzenia z 28.10.1970 r. Ministerstwa Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych ZOR uznano za jednostkę uprawnioną do wydawania ocen i opinii dotyczących budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych.

Do końca 2019 r. działalnością SITPMB kierował (nieprzerwanie przez 13 lat) **Śp. Prezes mgr inż. Jerzy Gumiński**, oddany całym sercem pracy w SITPMB. Zawirowanie w działalności SITPMB nastąpiło w latach 2018 – 2019, na skutek zmian w składzie osobowym ZG, Oddziałów i ZOR. Niewątpliwie negatywnie na działalność SITPMB wpłynęła śmierć Prezesa Jerzego Gumińskiego i kilku aktywnych działaczy SITPMB. Zdecydowanie utrudnił pracę wybuch epidemii COVID-19 w 2020 r., ale przy dużym wysiłku członków jest ona realizowana, chociaż w ograniczonym zakresie w stosunku do planów.

Fot. 3. Uczestnicy XVII Walnego Zjazdu Delegatów SITPMB w 2018 r. w Cementowni „Kujawy – Lafarge” w Bielawach

Ważnymi wydarzeniami w całej działalności SITPMB były Walne Zjazdy Delegatów, zwykle połączone z konferencjami naukowo-technicznymi między innymi dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego, racjonalnej gospodarki surowcami, wyrobów energooszczędnych, energochłonności procesów technologicznych.

W 75-letniej działalności odbyło się 18 Walnych Zjazdów Zwyczajnych i dwa Nadzwyczajne (2015 i 2016 r.). Na zjazdach podsumowywano działalność Stowarzyszenia i wytyczano kierunki działania. Ostatni XVII Walny Zjazd Delegatów odbył się 25 – 27 maja 2018 r. w gościnnych progach Cementowni „Kujawy – Lafarge” w Bielawach, jeszcze z udziałem mgr. inż. Jerzego Gumińskiego (fotografia 3). Po śmierci Jerzego Gumińskiego od 2020 r. skład Zarządu Głównego SITPMB przedstawia się następująco (fotografia 4):

- Prezes – **dr inż. arch. Adam Baryłka;**
- Sekretarz Generalny – **mgr inż. Wiesław Leszek Baranowicz;**
- Wiceprezisi: **mgr inż. Elżbieta Janiszewska-Kuropatwa; mgr inż. Elżbieta Kowalczyk; dr inż. Barbara Słomka-Słupik; prof. ICiMB dr inż. Genowefa Zapotoczna-Sytek.**

SITPMB:

■ **INTEGRUJE** środowisko inżynierskie poprzez wytworzenie więzi koleżeńskich i zawodowych (fotografia 5);

■ **WSPÓLDZIAŁA** z administracją publiczną, organizacjami społecznymi, izbami oraz stowarzyszeniami (fotografia 6);

■ **OPINIUJE** projekty ustaw aktów prawnych i decyzje dotyczące budownictwa oraz przemysłu materiałów budowlanych;

■ **NADAJE** tytuł rzeczoznawcy SITPMB uprawniający między innymi do podjęcia prac w ramach Zespołu Ośrodków Rzeczoznawstwa ZOR na terenie całego kraju;

Prezes SITPMB
dr inż. arch.
Adam Baryłka

Sekretarz
Generalny SITPMB
mgr inż. Wiesław
Leszek Baranowicz

Wiceprezes
ZG SITPMB
mgr inż. Elżbieta
Janiszewska-
Kuropatwa

Wiceprezes
ZG SITPMB
mgr inż.
Elżbieta Kowalczyk

Wiceprezes
ZG SITPMB
dr inż. Barbara
Słomka-Słupik

Wiceprezes
ZG SITPMB
prof. ICiMB
dr inż. Genowefa
Zapotoczna-Sytek

Fot. 4. Zarząd Główny SITPMB XVII Kadencji

Fot. 5. Spotkanie członków Oddziału Kujawsko-Pomorskiego z Dyrektorem Cementowni „Kujawy – Lafarge” w Bielawkach Markiem Michalskim na tle historycznych pozostałości po piecach z metody mokrej – VI 2019 r.

Fot. 6. Uczestnicy Centralnych Obchodów Dnia Budowlanych w 2018 r. zorganizowanych wspólnie przez ZZ Budowlani i SITPMB

■ **PROWADZI** działalność rzeczoznawczą poprzez Zespół Ośrodków Rzeczoznawstwa ZOR skupiający ekspertów z różnych dziedzin budownictwa, materiałów i wyrobów budowlanych, szkła, ceramiki i innych, polegającą na świadczeniu usług eksperckich, opracowywaniu ekspertyz i opinii technicznych dla instytucji i osób prywatnych;

■ **PROWADZI** działalność wydawniczą – SITPMB jest właścicielem miesięcznika „Materiały Budowlane”, którego wydawcą jest Sigma-NOT, a także współwłaścicielem kwartalnika „Szkło i Ceramika”, którego wydawcą jest Sieć Badawcza Łukasiewicz – ICiMB.

Od 01.12.2021 „Materiały Budowlane” są na liście czasopism naukowych Ministerstwa Edukacji i Nauki z liczbą 100 punktów za publikację.

Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Materiałów Budowlanych w całym okresie swojego funkcyjono-

wania starało się rozwijać i umacniać współpracę z zakładami produkcji materiałów budowlanych, szkła i ceramiki, zapleczem naukowo-badawczym budownictwa, uczelniami wyższymi kształcącymi kadry dla przemysłu materiałów budowlanych oraz organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz poszczególnych branż tego przemysłu i budownictwa. Kierunek dotychczasowej działalności SITPMB powinien być kontynuowany z zachowaniem motta – „nie ma nowoczesnej gospodarki narodowej bez nowoczesnego zrównoważonego budownictwa i nie ma nowoczesnego budownictwa bez nowoczesnego przemysłu materiałów budowlanych”.

Genowefa Zapotoczna-Sytek
Fotografie: SITPMB